

C U R R E N D A V I I I .

A. D. 1879.

L. 1236.

Przepisy odnoszące się do małżeństw przez cudzoziemców
z tutejszokrajowcami zawieranych.

W sprawie małżeństw osób z zagranicy z poddanymi tutejszymi zawieranych, ogłosiliśmy następujące przepisy:

w Notyfikacji VIII. z 1842 r. pod L. 1668. co do poddanych Bawarskich,

w kurendzie IV. z 1854 r. pod L. 255. co do poddanych W. ks. Badeńskiego,

w kurendzie XIX. z 1878 r. pod L. 2369. co do tutejszych poddanych w Szwajcarii małżeństwa zawierających,

w kurendzie VII. z 1860 r. pod L. 28/pr. wymieniliśmy wskazówki, których trzymać się należy przy zawieraniu małżeństw cudzoziemców,

w kurendzie XIII. z 1865 r. pod L. 2371. podaliśmy w całej osnowie rozp. c. k. komissyi Namiest. krak. z 2. Czerwca 1865. L. 12484., które wylicza szczegółowo państwa i warunki, pod jakimi poddani z tychże krajów pochodzący, w państwie austriackiem małżeństwa zawierać mogą,

zaś w Notyfikacji II. z 1845 r. na stronie 2. w ustępie C. wskazaliśmy wkrótkości na co duszpasterz przy małżeństwach cudzoziemców uważać powinien.

W uzupełnieniu tych przepisów, uznaliśmy za odpowiednie podać do wiadomości i zastosowania się odnośne paragrafy powszechniej ustawy cywilnej, jako też i inne szczegółowe rozporządzenie najwyższych władz odnoszące się do małżeństw cudzoziemców z tutejszokrajowcami zawieranych:

I. Aus dem allgem. bürgerl. Gesetzbuche.

§. 4. Die Staatsbürger bleiben auch in Handlungen und Geschäften, die sie außer dem Staatsgebiete vornehmen, an diese Gesetze gebunden, in so weit als ihre persönliche Fähigkeit, sie zu unternehmen, dadurch eingeschränkt wird, und als diese Handlungen und Geschäfte zugleich in diesen Ländern rechtliche Folgen hervorbringen sollen.

§. 34. Die persönliche Fähigkeit der Fremden zu Rechtsgeschäften ist insbesondere nach den Gesetzen des Ortes, denen der Fremde vermöge seines Wohnsitzes, oder wenn er keinen eigentlichen Wohnsitz hat, vermöge seiner Geburt als Unterthan unterliegt, zu beurtheilen; insofern nicht für einzelne Fälle in dem Gesetze etwas Anderes verordnet ist.

§. 35. Ein von einem Ausländer in diesem Staate unternommenes Geschäft, wodurch er Anderen Rechte gewährt, ohne dieselben gegenseitig zu verpflichten, ist entweder nach diesem Gesetzbuche, oder aber nach dem Gesetze, dem der Fremde als Unterthan unterliegt, zu beurtheilen, je nachdem das eine oder das andere Gesetz die Giltigkeit des Geschäftes am meisten begünstiget.

§. 36. Wenn ein Ausländer hierlands ein wechselseitig verbindendes Geschäft mit einem Staatsbürger eingeht, so wird es ohne Ausnahme nach diesem Gesetzbuche; da- ferner es aber mit einem Ausländer schließt, nur dann nach demselben beurtheilt, wenn nicht bewiesen wird, daß bei der Abschließung auf ein anderes Recht Bedacht genom- men worden sei.

§. 37. Wenn Ausländer mit Ausländern, oder mit Unterthanen dieses Staates im Auslande Rechtsgeschäfte vornehmen, so sind sie nach den Gesetzen des Ortes, wo das Geschäft abgeschlossen worden, zu beurtheilen; dafern bei der Abschließung nicht offenbar ein anderes Recht zum Grunde gelegt worden ist, und die oben im §. 4. enthaltene Vorschrift nicht entgegen steht.

§. 51. Einem fremden Minderjährigen, der sich in diesen Staaten verhebelichen will, und die erforderliche Einwilligung beizubringen nicht vermag, ist von dem hierländigen Gerichte, unter welches er nach seinem Stande und Aufenthalte gehören würde, ein Vertreter zu bestellen, der seine Einwilligung zur Ehe oder seine Mißbilligung diesem Gerichte zu erklären hat.

II. Hofkanzelleidekret v. 22. Dezember 1814. an sämmtliche Länderstellen.
Just. G. G. Nr. 1118.

Da sich Fälle ergeben, daß Fremde, welche die österr. Staatsbürgerschaft nicht erworben haben, in den österr. Staaten einen Ehevertrag entweder mit innländischen Unterthanen, oder auch mit Fremden abschließen wollen, der §. 34 des N. B. G. aber ausdrücklich bestimmt, daß die persönliche Fähigkeit der Fremden zu Rechtsgeschäften insgemeine nach den Gesetzen des Ortes, denen der Fremde vermöge seines Wohnsitzes, oder wenn er keinen eigentlichen Wohnsitz hat, vermöge seiner Geburt als Unterthan unterliegt, zu beurtheilen sei, in so fern nicht für einzelne Fälle in dem Gesetze etwas anderes verordnet ist; so haben Seine Majestät zu beschließen geruht, daß jeder in Höchstdero Staaten sich verhebelichende Ausländer zu verhalten sei, sich bei der Trauung über seine persönliche Fähigkeit, einen giltigen Ehevertrag einzugehen, gehörig auszuweisen, und daß zugleich jeder innländischen Braut eines Fremden Unterthanen zu erklären sei, daß sie durch die Bewilligung zur Heirat nicht auch zugleich den Consens zur Auswanderung erhalte, sondern letzteren, wenn der Fall des Bedarfes eintreten sollte, besonders ansuchen müsse.

III. Hofkanzelleidekret vom 10. Maj 1820. an die Länderst. von Inner Oesterr., Illirien und dem Küstenlande. Krop. B. 43. G. 284.

Ausländer, die sich in den österr. Staaten verhebelichen wollen, müssen sich über

die persönliche Fähigkeit, einen Ehevertrag einzugehen, ohnehin noch vor der Trauung gehörig ausweisen, und haben sich die Seelsorger in diesem Bezuge, sowie hinsichtlich der Belehrung der Bräute, die sich an Ausländer verheirathen wollen, strenge an die Weisungen des Hofdekretes vom 22. Dezember 1814. zu halten.

Unbekannte, aus entlegenen Provinzen kommende Personen, die sich verehelichen wollen, haben ihre beizubringenden Tauf Trauungs und Todtenscheine von jenem Ordinariate bestätigen zu lassen, welchem der Seelsorger untersteht, welcher den Schein ausstellt; weil diesem die Unterschrift und Fertigung der eigenen Seelsorger am besten bekannt sein muß, welche Maßregel ohnehin schon in mehreren Dioecesen und zwar mit dem besten Erfolge beobachtet wird.

W końcu nadmieniamy, że rozporządzenie odnoszące się do Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi i Slawonii, Wojewodztwa serbskiego i Banatu znajduje się wydrukowane w Kurrendzie I. z 1852 r. na stronie 3. pod L. 157.

Z Konsystorza biskupiego,
w Tarnowie dnia 6. Marca 1879.

L. 968.

Contestatio receptæ summae 723 fl. 50 cnt. v. a. per Illmum ac Rmum Nuntium Apostolicum pro erigenda capellania p. d. Pii IX Ariminii.

Sub 7. Februarii 1879 Nr. 652 misimus quotam 723 fl. 50 cnt. v. a. collectam in Dioecesi Nostra a 1447 membris, quorum nomina in consignatione sunt exposita pro erigenda æviterna capellania Ariminii in memoriam episcopalis Jubilaei SS. D. N. Pii IX. in qua 2000 missae quotannis pro membris hujus capellaniae absolventur pro vivis et pro defunctis Contestationem hujus summae recepimus in litteris Illmi ac Rmi Nuntii Apostolici, quarum tenor est sequens:

Illustrissime ac Reverendissime Domine.

Rite accepi una cum humanissimis Tuis litteris die 7. Februarii sub 652. datis summam 723 florenorum 50 cruc. a. v. in Tua Dioecesi in rem sic dictae Capellaniae p. m. Pii IX. collectam.

Meum erit officium curandi, ut haec pia oblata una cum consignationibus nomina eorum continentibus, qui ad praefatum pium opus contulerunt, ad Ordinariatum Ariminensem quam primum expendantur.

Caeterum cum sensibus peculiaris observantiae et profundae venerationis permaneo.

Viennae die 11. Februarii 1879.

Dominationis Vestrae Illmae ac Rmae

Humil. Addimus Servus

Ludovicus,

Archiepiscopus Thessalonicensis, Nuntius Apostolicus.

E. Consistorio Episcopali, Tarnoviae die 20. Februarii 1879.

N. 1523.

Contestatio receptae summae 34 fl. 30 cent. v. a. pro missione Norvegiana.

B. Bernardus Praefectus apostolicus Norvegiae et Laponiae litteris datis Roma. Hospitio dell' Anima 5. Martii 1879. contestatur receptionem summae 34 fl. 30 cent. v. a. missae mense Januario a. c. per Nuntiaturam apostolicam Viennae pro indigentibus missionis Norvegianae et Laponicae, intimas gratias pro collecta summa agit, atque ulterioribus avoribus et benevolentiae missionem hanc P. T. Clero Dioecesano commendat.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae die 11. Martii 1879.

L. 1428.

Wykaz wylosowanych dnia 28. Lutego 1879. listów hipotecznych

Seria **A.** na **100** złr. Nr. 144 160 189 342 427 571 595 947 1011 118 202 654 891 934 2081 312 734 958 3260 271 404 464 744 865 903 4031 209 387 453 496 597 611 849 926 975 5502 504 561 716 787 900 6035 109 368 460 467 517 607 705 827 849 861 892 942 958 7332 413 475 501 504 520 572 604 841 848 862 890 8033 043 086 198 223 337 827 932 9016 030 124 214 278 322 375 415 440 499 546 668 10045 059 427 517 617 740 750 760 930 942 979 990 11036 129 438 484 496 922 999 12410 576 579 592 751 804 839 979 13039 380 409 500 538 770 938 14162 284 408 616 15011 276 486 707 781 983 16249 270 284 301 315 435 465 467 530 741 909 933 17027 083 386 418 435.

Seria **B.** na **300** złr. Nr. 444 482 519 760 786 801 1108 204 269 898 2074 169 214 370 483 538 583 746 3250 339 469 577 625 864 4045 089 276 359 582 848 850 856 889 932 5248 315 335 307 312 579 629 696 873 6220 259 398 422 464 527 746 824 965 7019 134 197 212 629 694 906 8286 428 451 460 468 565 582 9126 238 417 450 515 654 725 757 793 10001 149.

Seria **C.** na **500** złr. Nr. 218 311 668 1002 005 255 408 422 514 528 938 2034 082 302 564 602 852 908 916 3158 404 564 602 644 762 814 966 969 4017 209 291 295 616 731 795 882 954 5315 465 601 908 6021 208 241 382 454 679 7047 223 293 480 563 642 739 769 800 914 972 8105 226 488 730 739 805 9071 157 206 287 294 480 749 803 918 10036 037 108 170 531 377.

Seria **D.** na **1000** złr. Nr. 28 308 402 458 461 771 867 1087 404 423 445 595 2062 081 130 141 213 554 595 605 945 3020 146 177 677 926 4058 078 116 151 166 532 640 700 892 5130 331 369 782 921 6151 194 281 442 590 799 841 7006 321 470 602 8058 164 229 291 579 941 9035 164 348 349 375 397 490 595 943 10002 006 150 235 267 291 307 369 697 721 734

744 845 884 **11067** 174 244 322 470 937 **12078** 406 442 428 473 555 488
 583 723 808 854 913 956 **13128** 215 313 335 431 611 667 772 883 **14068**
 324 375 684 924 931 960 974 **15099** 442 462 504 570 596 753 939 **16034**
 395 442 479 485 516 543 902 905 957 **17018** 086 309 342.

Seria **E.** na **5000** złr. Nr. 142 951 263 591 724.

Wylosowane te listy wypłacone będą w pół roku od wylosowania t. j. od dnia 1. Września 1879, w głównej kasie Banku hipotecznego we Lwowie i w kasach filialnych tegoż Banku w Krakowie, Czerniowcach i Tarnopolu.

Z Biskupiego Konsystorza,
 w Tarnowie dnia 5. Marca 1879.

L. 1237.

Celibat w kościele katolickim.

Kapłan katolicki obowiązuje się przy przyjęciu większych Świeców (od Subdyakonatu) do bezzennego więc dziewiczego stanu. Obowiązek w tej mierze jest ścisły i ma jak wiadomo ten skutek, iż wyświęcony nie może nigdy i żadną miarą bez papieżkiej dyspenzy ważnego zawrzeć małżeństwa. Świecenia bowiem stanowią przeszkodę unieważniającą. Skutek pozostaje ten sam, czyli kto księży Celibat pojmować chce jako przyjęty ciężar (onus), czyli jako urzędowy obowiązek, lub też jako ślub uczyniony.

Różnymi czasy powstawała przeciwko tej kościelnej Instytucji tak wewnątrz kościoła, jak i po za obrębem jego, a w tym drugim przypadku ze strony sekciarzy mniej więcej gwałtowna opozycja, która jak sobie łatwo wyobrazić można przeważnie ma swoje źródło w chuci cielesnej tkwiącej w skażonej naturze i w niepowściągliwości. *„Ciało pożąda przeciwko duchowi, a oboje walczą przeciwko sobie*, tak zawsze będzie, dopóki trwa ten świat. Niekiedy lubo rzadziej wychodzi opozycja z mniej ohydnych źródeł. Pochodzi ona przy zresztą moralno czystych charakterach niekiedy z braku gruntownej teologicznej lub kościelno-historycznej wiedzy, niekiedy z dobrodusznego dobrej woli ale krótkowidzącego sądu, i ze słabej pobłażliwości względem krewkości ciała w większej części ludzi i jak mówią i u duchowieństwa. Mówią, iż Celibat nie należy do przykazań od samego Chrystusa Pana wydanych. Celibat wymaga od ludzkiej siły za wiele i staje się przy ścisłym przeprowadzeniu niejednego zgorszenia przyczyną. Przecozają ci, co tak twierdzą, że przypuściwszy zgorszenia, t. j. przekroczenia nakazu powściągliwości, ich rzeczywistość i ich zapewne przesadzoną mnogość, takowe nie z obowiązku przyjętego, ale z wolnej woli pochodzą.

Zamilczają lub zapominają ci sami o dzielności łaski, której Nowy Testament w swojej niebieskiej i duchowej naturze nadobficie wszystkim a zwłaszcza kapłanowi jako daru temu stanowi potrzebnego udziela. Nie zastanawiają się nad tem, że przez zwalczanie prawności tak powszechniej tak ściśle i konsekwentnie przestrzeganej i rozszerzonej Usta-

wy kościelnej, która od najwyższej Władzy kościoła Papieża i Soborów bronioną zawsze była ubliża się samemu Duchowi Bożemu, który we wszystkich takich cały kościół obowiązujących prawach jako współdziałacz i sprawca uważanym być musi, przypuściwszy nawet ten wypadek, żeby w mowie będąca Instytucja nie od Chrystusa Pana wzięła swój początek.

Na każdy sposób pozostaje ten nieszczęsny skutek owęj wrzekomo życziwszej opozycji, iż się z niecnym buntem odszczepionych od kościoła stronnictw brata, od nich z radością przyjęta jako taran przeciw macierzyńskiemu kościołowi bywa użyta, i odpór przeciw sekcje utrudnia. Prawie zawsze napotykamy w historii kościoła niemal na każdym kroku ten uwagi godzien fakt, że nowo powstające wrzody herezyi albo z buntu ciała pożądającego przeciw Celibatowi jako głównej współprzyczyny wyrastają, albo też jakkolwiek wprost innymi błędami spowodowane, po krótkim bycie na przeciw Celibatowe tory schodzą i jak dzisiaj Döllingeriani do bezpiecznego i brudnego portu żądy cielesnej pod nazwą małżeństwa księżego zawijają. Bo tak daleko tych ostatnich, jako ich przewodzca przed dwu laty napomknął „Duch święty zapędził“ Tak zwany wszelkiego rodzaju liberalny katolicyzm przyklaskuje po cichu lub głośno tej sekcje w tym i innych punktach.

Można zaś pod różnymi względem uważać katolicki Celibat księży, ten klejnot i najidealniejszą ozdobę stanu kapłańskiego. Można tę jego piękność, odpowiedność celowi, jego kościelno-prawny byt, można wreszcie jego historyczny początek rozbierać (badać), a trudno oznaczyć, która z tych stron jest najważniejszą. Rozpocznijmy od historycznej Wszelako będziemy badać nie całą historią, nie późniejszy przebieg tej instytucji Celibatu, ani jego zaczepki i obrony ale przede wszystkim jako najważniejsze ze wszystkiego jego początek. Odnosić do tego punktu umieścić profesor Dr. Bickell w Insbruku w znakomitym nowym Czasopiśmie dla katolickiej teologii rozprawę, do której się w głównej treści przyłączamy.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wykaz sprawionych rzeczy i przedsięwziętych reparacyj przy kościołach i plebanjach w Dekanacie Łąckim.

(Dokończenie do kurendy VII.)

Wykaz przedmiotów sprawionych do kościoła parafialnego w **Tylmanowy** i uszczelnionych reparacyj około kościoła i budynków plebańskich od 25. Marca 1873 r. aż do 1877 roku.

A) Kosztem konkurencyi.

1. Rozszerzono cmentarz i przykupiono gruntu od dworu miejscowego za 80 złr.
2. Ściśniono klamrami z drzewa kościoł i dano nową podporę za 25 złr.

B) Z dobrowolnych ofiar i składek.

3. W. pani kolatorka Berska darowała tuwalnię za 30 złr.
4. Ze składki parafian kupiono ornat biały (pleban miejscowy dodał 5 złr.) za 60 złr.
5. Ze składki parafian

do czego dołożył miejscowy pleban 10 złr. kupiono kapę białą za 70 złr. 6. Ze składki parafian, do której dołożył pleban miejscowy 2 złr. sprawiono umbraculum za 25 złr. 7. Ze składki parafian, do której przyczynił pleban 4 złr. kupiono mszał ozdobny za 24 złr. 8. Ze składki parafian, do której dołożył pleban 9 złr. odnowiono i odzłożono dwa kielichy za 32 złr. 9. Ze składki parafian, do której dołożył pleban 2 złr. sprawiono dywan przed wielki ołtarz za 12 złr. 10. Katarzyna Rozwora parafranka miejscowa, sprawiła albę za 11 złr. 11. Maryanna Piszczek parafranka miejscowa kupiła albę za 10 złr. 12. Własnym kosztem sprawił pleban miejscowy do kościoła: bursę do chorych za 8 złr. 13. Stułę do chrztu za 5 złr. 14. Wasculum na olej św. do chorych za 2 złr. 15. Dał wybielić kociołek na wodę do chrztu za 1 złr. 16. Kupił sukienkę na puszkę za 2 złr. 17. Sprawił nowe 3 korporały i 3 ręczniczki za 1 złr. 18. Dwa chumerały za 1 złr. 19. Paski 4 za 5 złr. 20. Naprawił ornaty stare, stuły i kapy za 8 złr. 21. Własnym kosztem zreparował pleban: ganek przed plebanią za 7 złr. 22. Kupił łańcuch do studni 10 łokci długi za 9 złr. 23. Sprawił żłób nowy do stajni za 6 złr. 24. Parkany około podwórca zreparował za 10 złr. 25. Wyprocesował młyn i pięć morgów gruntu plebańskiego, które sobie parafianin tutejszy chciał przywłaszczyć na własność, a których odbiór kosztował plebana do 80 złr. Razem 524 złr.

Wykaz sprawionych rzeczy i przedsięwziętych reparacyj przy kościołach i plebaniach w Dekanacie Myslenickiem.

Spis rzeczy przy kościele parafialnym w **Budzowie** nowo sprawionych, lub reparacyj, przeprowadzonych w czasie wizyty Dekanalnej dnia 11. Listopada 1878. przedstawionych.

1. Ks. Proboszcz sprawił dzwony za 2 złr. 26 cnt. — 2. Relikwiarz św. Stanisława sprawił ks. proboszcz za 5 złr. 50 cnt. — 3. Rejestra do mszałów sprawił ks. proboszcz za 75 cnt. — 4. Ryonę sprawił ks. proboszcz za 1 złr. — 5. Kociołek sprawił ks. proboszcz za 1 złr. — 6. Kapę czerwona sprawili parafianie za 67 złr., ks. proboszcz dołożył 2 złr. — 7. Kropidło sprawili parafianie za 25 cnt. — *Przy gospodarstwie:* 8. Stodołkę dał zreparować ks. proboszcz za 8 złr. — 9. Płoty dali zreparować parafianie za 10 złr. 65 cnt. — 10. Piwnicę dał poprawić ks. proboszcz za 4 złr. 48 ct. 11. Mieszkanie parafianie dali zreparować za 28 złr. 25 cnt. — U Jędrzeja Nowaka w Budzowie złożył ks. Pleban 5 złr. na malowanie ławek w kościele po stronie kobiecej. — Stolarzowi dawał wikt przez 10 dni. — Za okucie dał 3 złr. 40 ct. — Summa 149 złr. 13 cnt. w. a.

Spis rzeczy przy kościele parafialnym w **Peimiu** sprawionych, lub reperacyj przedstawionych w czasie wizyty dekanalnej.

1. Ks. Proboszcz wymurował piwnicę 105 złr. — 2. Ze składki sprawiono feretron Matki Boskiej. parafianie dali 37 złr. ks. proboszcz dołożył 5 złr. — 3. Parafianie t. j. konkurencyja pokryli jedną stronę stodoły gontami za 130 złr.

Spis rzeczy sprawionych przy kościele parafialnym w **Jaworniku** w roku 1878.

1. Choraławiew czerwona sprawiła młodzież parafialna za 23 złr. — 2. Ornat biały na uroczystości sprawiło 24 parafian co byli w Częstochowy za 60 złr. — 3. Ornat czerwony na uroczystości sprawiono ze składki parafialnej 40 złr., ks. proboszcz dołożył 8 złr. razem 48 złr. — 4. Lichtarzy 6 z alpaki sprawił parobczak tutejszy za 145 złr. — Razem 276 złr. w. a.

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

Mutationes inter Venerabilem Clerum.

- N. 1007. R. D. *Adalbertus Lipka*, Cooperator in Ślemień, translatus est in eadem qualitate ad Maków.
- N. 1071. R. D. *Joannes Bieniek*, Cooperator in Rzegocina, translatus est ad Neoforum
" R. D. *Carolus Majer*, Coop. in Gawłuszowice, translatus est ad Ślemień.
- N. 1104. R. D. *Joannes Adamowski*, Cooperator in Chorzeliów, translatus est ad Lubień.
- N. 1114. A. R. D. *Petrus Przyborowski*, Catecheta Bochniaensis institutus est die 19. Februarii pro beneficio curato in Uszew.
" R. D. *Mathaeus Skopiński*, Administrator spiritual. in Uszew applicatus est qua Cooperator in Uszew.
- N. 1135. R. D. *Carolus Szałaśny*, Cooperator in Łączki, translatus est ad Zakliczyn ad Dunajec.
- N. 1161. R. D. *Stanislaus Gajewski*, translatus est e Jordanów ad Szczepanów.
" R. D. R. D. *Joannes Curyłło*, translatus est e Szczepanów ad Gawłuszowice.
- N. 1393. R. D. *Franciscus Karakulski*, Coop. exposit. in Biesiadki institutus est die 4. Martii pro Capellania in Biesiadki.
" R. D. *Franciscus Gołuszka*, Exposit. in Pogorska wola constitutus est Cooperator expositus in Ochotnica.
" R. D. *Alojsius Guńkiewicz*, Administrator spirit. in Biesiadki applicatus est qua Cooperator ad Esiam parochialem in Bolesław.
" R. D. *Josephus Bryjski*, Cooperator in Wietrzychowice, constitutus est Cooperator expositus in Pogorska wola.

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae, die 13. Martii 1879.

JOSEPHUS ALOJSIUS,

Episcopus Tarnoviensis.